

var under denne Agitation ret interessant at lægge Mærke til, at de, der særlig hævdede, at vi skulde indføre Beskyttelse for det danske Landbrug, nærmest vare Industriens Indehavere. Det var egentlig dem, der gik i Spidsen for denne Agitation. Nu saa det jo mærkeligt ud, at Industriens Indehavere lige med et vare blevne saa landbrugsvenlige, at de endelig vilde overtale os til at kræve Landbrugsbeskyttelse. Landbostanden som Helhed blev hurtig klar over, at der vist maatte være en anden Grund hertil end lutter Kærlighed til Landbruget, og at den egentlige Grund sikkert var den, at naar det kunde lykkes Industriens Indehavere at faa Landbrugerne til at kræve Landbrugsbeskyttelse, var den Beskyttelse, de sade inde med, ikke alene sikret, men de havde endog Udsigt til at faa den forhøjet. I Slutningen af Halvfemserne blev der ogsaa oprettet en Forening, der kaldtes Landbrugets Toldbeskyttelsesforening. Den udgav en Mængde Skrifter og sendte Folk omkring i Landet for at holde Foredrag, der skulde oplyse Landmændene om, at de kunde høste Guld og grønne Skove blot ved at faa Beskyttelse. Nu vide alle vi, der have fulgt denne Bevægelse, at den i Virkeligheden blev en ren Fiasko, idet det hurtigt gik op for den danske Bondestand, at alt dette i Virkeligheden ikke vilde hjælpe noget, men at alle de Lokkeduer, som Protektionisterne lode flyve rundt i Luften, og som de vilde bilde os ind, vi kunde fange blot ved at strække Haanden ud, eller alle de gyldne Billeder, de rullede op, og som toge sig saa dejlige ud, i Virkeligheden kun vare Sæbebobler, som bristede ved den mindste Berøring.

Imidlertid havde den Agitation dog den gode Virkning, at det gik op ogsaa for dem, der dreve den, at hos den danske Landbefolkning var der ikke Jordbund for det protektionistiske System. Jeg er overbevist om, at den danske Landbostand her har dømt logisk og klogt og handlet rigtigt. Jeg mindes, at i et af de Skrifter, der udgaves af den nævnte Toldbeskyttelsesforening, blev det gjort gældende, at da Danmark var omgivet af Lande, der havde Landbrugsbeskyttelse, maatte Følgen deraf blive, at Landbruget i Danmark ikke kunde undgaa at gaa svækket ud af det gamle og ind i det ny Aarhundrede. Denne Paastand hævdes i et af Protektionisternes Skrifter. Jeg tror dog, vi alle ere klare over, at den Paastand slog aldeles ikke til. Tværtimod

viser lige det modsatte sig. Det har nemlig vist sig, at det danske Landbrug ikke alene ikke gik svækket, men endog betydeligt styrket ud af det gamle og ind i det ny Aarhundrede, og det har det danske Landbrug gjort til Trods for, at vi paa saa godt som alle Kanter have været omgivne af toldbeskyttede Lande. Jeg tror ikke at sige for meget, naar jeg udtaler, at i dette Øjeblik staaer det danske Landbrug med en Kraft og Styrke som aldrig nogen Sinde tidligere, og at det danske Landbrug i Øjeblikket staaer langt mere levedygtigt end noget af de Landes, hvis Landbrug har Toldbeskyttelse.

Vort Landbrug er ved Frihandelen blevet konkurrencedygtigt, og det staaer saaledes for mig, at et Erhverv, der ikke kan bestaa — jeg siger ikke skabes — uden ved kunstige Midler, er i Virkeligheden ikke sundt, men bærer en Døds-spire i sig. Hvis vi her i Danmark have Erhverv, der ere saa svage og spinkle, at deres Eksistens kan trues blot ved, at man forandrer nogle Positioner i vor Toldlov, er saadanne Erhvervs Eksistensberettigelse ret tvivlsom. Nu tror jeg ikke, at der er saadanne Erhverv, jeg tror ikke, at vor Industri er saa svag, men jeg har den Opfattelse, at det vil være til stort Gavn for vor hjemlige Industri, om den lidt efter lidt og i større Omfang end hidtil lærte at staa paa egne Ben. Naar det er sket, vil dens Levedygtighed blive større som en Følge af, at dens Konkurrencedygtighed paa det aabne, store Marked bliver større. I saa Tilfælde vil et saadant Erhvervs Eksistensberettigelse ogsaa være langt større, end det mange Gange nu er Tilfældet.

Jeg kunde have Lyst til, skønt det ganske vist er noget, som vi alle kende, med nogle faa Ord at belyse de to Begreber: Beskyttelse og Frihandel. Ude i Landet er det nemlig endnu saaledes, at der er mange, for hvem dette Spørgsmaal staaer som i en Taage, og for hvem Toldspørgsmaalet i det hele og store er usikkert og uklart. Naar jeg med et Par Ord skal betegne saa rammende som muligt, hvad Beskyttelse er, kan jeg ikke finde et Udtryk, der er mere betegnende end dette: Beskyttelsen er i sin Virkning en Forfalskning af Vareprisen. Beskyttelse er egentlig blot, at enkelte Erhverv faa Statsmonopol eller Eneret til at udnytte andre. Det er Kernen i Beskyttelse. Beskyttelse vil altsaa sige, at enkelte Borgere eller enkelte Erhverv faa Ret til at tage en større Pris for den Vare, der produceres,